

Derleme Makale

Küresel Ölçekte Gerçekleştirilen Girişimcilik Faaliyetleri Sürecinde Karşılaşılan Sorunların Tespiti Ve Değerlendirilmesi: Türkiye Örneği

Assessment and Evaluation Of The Problems Encountered in The Process of Entrepreneurship Activities At The Global Scale: Turkey Case

Ali KONAK

Dr. Öğr. Üyesi, Karabük Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü,

alikonak@karabuk.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0003-1804-8339>

Makale Gönderme Tarihi	Revizyon Tarihi	Kabul Tarihi
19.12.2018	07.03.2019	09.03.2019

Öz

Küresel girişimcilik faaliyetleri son yıllarda ülkelerin kalkınması açısından önemli bir ekonomik faaliyet haline gelmiştir. Türkiye ve Türkiye gibi pek çok gelişmekte olan ülkedeki alt yapı eksiklikleri, finansal yetersizlikler ve bürokratik engeller, girişimcilik faaliyetleri konusunda girişimcilerin önündeki önemli engelleri teşkil etmektedir. Bu tür engelleri aşmak için sorunların doğru bir şekilde tespit edilmesi ve söz konusu sorunlara yönelik etkin çözümler üretmek amacıyla çeşitli çalışma ve düzenlemelerin yapılması gerekir. Türkiye'nin küresel girişimcilik sürecini, Türkiye'nin Küresel Girişimcilik ve Kalkınma Endeksi (GEDİ) yardımıyla incelemek amacıyla hazırlanan bu çalışmada, Türk girişimcilerin iç pazar dinamikleri ve pazar sahası, ekonomik büyüme, risk yönetimi ve ürün geliştirmeye yönelik konularda önemli sorunlar ile karşılaşmalarına karşın, araştırma geliştirme, yeni teknolojilerin üretilmesi ve fon sağlanması konusunda birtakım sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Kalkınma, Yenilik, Endeks, Küresel

Jel Kodu: F00, F01, F60

Abstract

In recent years, global entrepreneurship activities have become an important type of economic activity for the development of countries. Lack of infrastructure in many developing countries Turkey and such as Turkey financial inefficiencies and bureaucratic obstacles, poses significant barriers to entrepreneurs in entrepreneurship activities. The only way to overcome such obstacles is to make sure that the problem is correctly identified and that various studies and arrangements are made in order to produce effective solutions to the problem. In this study, prepared to examine the process of global entrepreneurship of Turkey with the help of Turkey's global Entrepreneurial and Development Index (GEDİ), although Turkish entrepreneurs do not face significant problems with the domestic market dynamics and market pitch, economic growth, risk management and product development, research development, production of new technologies and the provision of funding A number of problems have been achieved.

Keywords : Entrepreneurship, Development, Innovation, Indeks, Global

Jel Classification Codes : F00, F01, F60

1. Giriş

Önerilen Atıf/Suggested Citation

Konak, A. 2019, Küresel Ölçekte Gerçekleştirilen Girişimcilik Faaliyetleri Sürecinde Karşılaşılan Sorunların Tespiti Ve Değerlendirilmesi: Türkiye Örneği, *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 54(1), 446-462.

Girişimcilik faaliyetlerinin ülke ekonomileri için önemi her geçen gün daha da artmakta, girişimcilik faaliyetlerine gereken önemin verilmesi ülke kalkınması açısından büyük önem arz etmektedir. Bu nedenle de girişimcilik faaliyetlerini geliştirmeye yönelik düzenleme ve uygulamalara ağırlık verilmeli, bireysel girişimciliğin gelişimine özen gösterilmelidir. Bununla birlikte girişimcilik faaliyetlerinin, bir takım psikolojik, sosyal ve kültürel faktörlerden etkilendiğini, dolayısıyla da sadece belli niteliklerdeki insani yetenekleri ve sermayeyi temsil etmediğini söylemek de mümkündür (Şenturan ve Şentürk, 2016, s. 814). Günümüzde girişimcilik faaliyetleri, ülke yönetimleri açısından da önem arz eden bir konu haline gelmiş durumdadır. Bu bağlamda ülkeler her yıl düzenli olarak girişimcilik faaliyetlerine yönelik veriler yayınlamakta ve girişimciliği geliştirmeye yönelik düzenlemeler yapmaktadırlar. Ayrıca 2008 yılında, ülkelerin küresel girişimcilik düzeyini ve girişimci firmaların kaliteli ürün üretmedeki başarılarını ölçmek ve değerlendirmek amacıyla, ABD merkezli The Global Entrepreneurship and Development Institute tarafından başta Küresel Girişimcilik Monitörü (GEM), olmak üzere çeşitli gösterge niteliğindeki verilerden yararlanılarak Küresel Girişimcilik ve Kalkınma Endeksi (GEDİ) oluşturulmuştur. Küresel Girişimcilik ve Kalkınma Endeksi (GEDİ) ile her bir ülkenin girişimciliği teşvik etmek ve geliştirmek amacıyla kaynakları nasıl kullandığı incelenmektedir (Yalçın, 2017) Ayrıca Küresel Girişimcilik Monitörü (GEM) verilerini temel alarak oluşturulmuş bulunan Küresel Girişimcilik ve Kalkınma Endeksi (GEDİ) ile Küresel Girişimcilik Monitörü (GEM) kapsamında yer alan ülkeler, belirli girişimcilik kriterlerine göre incelenmekte ve değerlendirilmekte, yapılan inceleme ve değerlendirmeler sonrasında da hem ülkesel bazda hem de dünya ülkeleri ile karşılaştırmalı olarak raporlar sunulmaktadır. Araştırma kapsamına 2006 yılında dâhil olan Türkiye, girişimciliği aşamalı olarak yüksek olan ülkeler grubunda yer almaktadır. Ülkemizin ihracat potansiyeli de son derece yüksektir ve bu durum yerli girişimcilerin ulusal piyasalarda olduğu kadar uluslararası piyasalarda ticari faaliyette bulunduğunun bir göstergesidir (Bilginer, 2017, s. 30).

Ayrıca küresel girişimcilik faaliyetlerinin girişimcilere bir takım önemli sorumluluklara yüklediğini de belirtmekte fayda vardır. Küresel girişimciliğin yaygınlaşmasıyla birlikte girişimcileri daha yoğun bir rekabet ortamı beklemektedir. Bu nedenle girişimciler gelecekte ortaya çıkması muhtemel sorunlara karşı hazırlıklı olmak durumundadır. Bunun içinde girişimcilerin lider ruhlu olması büyük önem arz etmektedir. Bu sayede girişimciler, iş hayatına yönelik olarak bir takım öngörülerde bulunabilir ve işletmenin çeşitli ekonomik sorunlardan çok fazla etkilenmeden yoluna devam etmesini sağlayabilir. Bir diğer ifadeyle lider ruhlu girişimci, öncelikle kendi kişisel vizyonunu geliştirerek işletmenin önünü açacak ve işletme çalışanlarıyla birlikte işletmeyi daha ileriye taşıyabilecektir. Bu nedenle girişimcilerin, iş hayatında ortaya çıkacak belirsizlikleri ortadan kaldıracak yönetim anlayışını geliştirmesine, daha çok araştırıp öğrenmesine ve uygulamalarını gerçekçi temeller üzerine oturtmasına ihtiyaç vardır. Günümüzde küresel girişimcilik, sektörler arasındaki işbirliğini ve iletişimi artırmak suretiyle gerek dünya ekonomisinin gerekse de Türkiye ekonomisinin gelişmesinde, kalkınmasında ve yeni değerlerin oluşmasında etkili olmaktadır. Bu nedenle girişimcilik faaliyetlerinin önündeki engellerin ortadan kaldırılmasına ve ekonomik gelişim sürecine katkıda bulunacak yeni fikirlerin üretilmesine yönelik çalışma ve düzenlemelere ihtiyaç vardır. Ülkemizde 1990'lı yıllarda başlayan ve 2000'li yıllarda da hız kazanan küresel girişimcilik faaliyetleri, yapılan kurumsal ve sistemsel düzenlemeler ile son yıllarda amacına ulaşmaya başlamış ve bu gelişmeler sayesinde yeni yeni girişimciler piyasalardaki yerlerini almaya başlamıştır (Sönmez ve Toksoy, 2014, s. 57). Geline nokta, günümüzde küresel girişimcilik faaliyetlerinin her geçen gün düzenli bir şekilde ve artan bir hızla artış gösterdiği görülmektedir.

2. Literatür Taraması

Aşkın, Nehir ve Vural (2011) tarafından girişimciliğin dünyadaki gelişiminin ve ülkemizde de Osmanlı döneminden günümüze kadar geçirdiği süreçlerin ayrıntılı bir şekilde incelendiği çalışmada, bilgi çağının girişimcilik kavramına yenilikler getirdiği, bilgiye dayalı düşünen, yenilikçi anlayışa sahip girişimcilerin ortaya çıktığı, bunun bir yansıması olarak da bireye ve bireysel yeteneğe dayalı üretkenlik ekseninde bir girişimcilik yapısının ön plana çıktığı sonucuna ulaşılmıştır.

Candan (2011) tarafından Osmanlı döneminden bu zamana kadar girişimcilik sürecinde yaşanan kritik aşamaları incelemek amacıyla hazırlanan çalışmada girişimcilik faaliyetleri açısından mevcut olan engeller ve sorunlar incelenmiş, yapılan inceleme ve değerlendirme neticesinde, girişimcilik ile ilgili pek çok sorun içerisinde Türk toplumunun kültürel özelliklerinden ve devlet mekanizmasının işleyişinden kaynaklanan sorun ve engellerin ön plana çıktığı tespit edilmiştir.

Bozkurt ve Diğ. (2012) tarafından Türkiye’de faaliyette bulunan girişimcilerin, girişimcilik vasfının geliştirilmesi, girişimcilik kültürün gelecek nesillere aktarılmasında hangi unsurların önemli olduğu ve girişimci sayısının artırılması için ne gibi düzenlemelerin yapılması gerektiği yönündeki düşünce ve önerilerini öğrenmek amacıyla hazırlanan çalışmada Antalya ilinde faaliyette bulunan girişimcilere yönelik mülakat yöntemi kullanılmıştır. Yapılan mülakatlar neticesinde bir ülkenin ekonomik yönden kalkınabilmesi için girişimcilik potansiyeline sahip bireylerin teşvik edilmesi, eğitim sisteminin bireysel girişimciliğe ağırlık verecek şekilde düzenlenmesi ve bu sayede bireylerde girişimci ruhun oluşturulması gerektiği, girişimci ruhun oluşabilmesi için de toplum yapısının ve bakış açısının değişmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Bilginer (2017) tarafından gün geçtikçe önemi artan ve hızlanan küresel girişimcilik faaliyetlerinin Türkiye’de ki gelişimini 2006-2018 dönemi için incelemek amacıyla hazırlanmış olan çalışmada, küresel girişimcilik raporları ve endekslerinden yararlanılmıştır. Yapılan inceleme neticesinde, ülkemizin girişimci potansiyelinin yüksek olduğu ve söz konusu bu potansiyelin geliştirilmesi için küresel girişimcilerin ekonomik, sosyal ve politik açıdan çok daha yoğun bir şekilde desteklenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Karadağ (2018) tarafından seçilmiş yükselen ülke ekonomilerindeki girişimcilik faaliyetleri ile kurumsal çevre arasındaki ilişkilerin analiz edildiği çalışmada, son yıllarda ülke bazındaki girişimcilik sistemlerinin değerlendirilmesi amacıyla sıklıkla kullanılmaya başlanan Küresel Girişimcilik ve Kalkınma Endeksi verilerinden yararlanılmıştır. Yapılan analiz neticesinde, ekonomik büyüme ve refah artışı için birtakım stratejik girişimcilik hedefleri belirlemiş olan Türkiye’nin kurumsal çevre değişkenlerinden biri olan personel kalitesinde diğer yükselen ekonomilerin oldukça gerisinde kaldığı, bununla birlikte girişim sermayesi, iş stratejisi ve teknoloji transferinde ise nispeten düşük skollara sahip olduğunu tespit edilmiştir.

3. Girişimcilik Tanımı ve Girişimcinin Özellikleri

Ekonomik gelişim sürecinin temel aşamalarından biri olan girişimcilik faaliyetleri, günümüzde ekonomik yaşamın önemli öğelerinden biri haline gelmiştir. Günümüzde gerek dünya ekonomisinde gerekse de ülkeler özelinde dönem dönem yaşanan finansal krizlerden çıkmak amacıyla girişimcilik faaliyetlerine ve yeni girişimlere önem verilmektedir. Ayrıca girişimcilik faaliyetlerinin dış ticaretin gelişmesi açısından da önemli olduğunu söylemek mümkündür. Modern girişimcilik fikrinin kurucusu olarak kabul edilen Schumpeter (1978) girişimciliği, genel hatlarıyla yeni mal ya da hizmetlerin, yeni üretim tekniklerinin, yeni pazarların ve yeni organizasyon şekillerinin geliştirilmesi şeklinde tanımlamaktadır. Bunun haricinde girişimciyi, mal ve hizmet üretebilmek amacıyla doğal kaynak, sermaye ve emek gibi üretim faktörlerini bir araya getiren, bir başka deyişle yeni iş alanları oluşturan ve bu işletmedeki faaliyetleri yürüten kişidir şeklinde ifade etmek de mümkündür. Gelişmiş ülkelerin söz konusu gelişmişlik seviyelerini koruyabilmelerinde ve gelişmekte olan ülkelerinde gelişim sürecini devam ettirebilmelerinde en önemli rol girişimcilik faaliyetlerine düşmektedir. Ayrıca girişimcilik faaliyetlerinin ekonomik özellikleri yanında toplumsal özelliklere de sahip olması, bu olgunun çok yönlü fayda sağlayan önemli bir ekonomik faaliyet türü haline gelmesine neden olmuştur (Şenturan ve Şentürk, 2016, s. 813). Girişimcilik faaliyetlerinin en önemli parçası ise girişimcidir.

Girişimciler, belirli bir projeyi, girişimcilik anlayışına uygun bir şekilde hayata geçiren kişilerdir. Bu bağlamda girişimcileri, üretime yönelik faaliyetleri üstlenen bir yönetici, ekonomik değişim sürecinin bir temsilcisi ve toplumun bir parçası olarak ifade etmek mümkündür. Başarılı bir girişimci, üretim sürecinde ortaya çıkması muhtemel riskleri göze alabilme yeteneğine, know-how üretebilme kabiliyetine, pazarlama kabiliyetine ve işletme yönetimi becerisine sahip olmalıdır. Aynı zamanda girişimcilerin yeniliklere açık olması, kârlı fırsatları önceden görebilmesi ve piyasanın işleyişi hakkında bilgi sahibi olması da başarı oranlarını olumlu yönde

etkilemektedir (Özkan ve Diğ., 2003, s. 147-148). Firmaların hızlı bir şekilde büyüebilmesi açısından girişimcilerin yeniliklere açık olması da büyük bir öneme sahiptir. Ancak ve ancak girişimcilerin yeniliklere açık olması halinde alışlagelmişin dışındaki düşünceler ya da orijinal fikirler üretim sürecine monte edilebilir ve işletmelerin büyümesi gerçekleşebilir. Görüldüğü üzere bir girişimcinin başarısı, bir bütün halinde pek çok özelliği bir arada kendi bünyesinde barındırmasına bağlıdır. Bu özellikler içerisinde de risk alabilme özelliğini ayrı bir yere koymak gerekir.

4. Küresel Girişimcilik Faaliyetlerinin Faydaları ve Küresel Girişimcilik Sürecinde Karşılaşılan Sorunlar

Küresel girişimcilik faaliyetlerinin ülke ekonomileri üzerinde önemli etkileri ve faydaları bulunmaktadır. Günümüzde özel sektörün ekonomik yapı üzerindeki önemi ve etkisi göz ardı edilemeyecek seviyelere ulaşmıştır. Özel sektör eliyle yapılacak olan yenilik odaklı yatırımlar, hem ekonominin büyümesine katkıda bulunmakta hem de işsizlere iş olanakları sağlamaktadır. Ayrıca girişimcilik faaliyetleri sonucu yapılacak olan yeni yatırımlar ile hem ihracat açısından ürün çeşitliliği sağlanabilecek hem de yeni tekniklerin kullanımına bağlı olarak üretim hacminde artışlar söz konusu olabilecektir (Değer, 2010, s. 265). Bu ise dar gelirli bireylere ucuz, kaliteli ve farklı nitelikte ürünlerin sunulabilmesine olanak sağlayacaktır. Ayrıca kamu kesimi eliyle girişimcileri teşvik etmek amacıyla yapılacak olan destekleme ve düzenlemeler, kısıtlı sermayeye sahip küçük ve orta ölçekli girişimcilerin iş hayatına dâhil olmalarına ve yeni iş imkânlarının oluşmasına da katkıda bulunacaktır. Bunların dışında girişimcilik faaliyetlerinin gelişim göstermesi ve bu faaliyetlerin küresel nitelikte olmasının belki de en önemli faydalarından biri de dış ticaret üzerinde görülmektedir.

Küresel nitelikte gerçekleştirilecek yatırımlar ve girişimler sayesinde üretim sürecinde insan gücü yerine yeni teknolojilerin de kullanımına bağlı olarak az önce de ifade edildiği üzere daha kaliteli, daha fazla miktarda, çok daha fazla çeşitte ve nispeten daha ucuza ürün üretilebilecektir. Bu ise iç piyasada üretilen ürünlerin uluslararası piyasalarda rekabet gücü kazanmasına neden olacak ve bu sayede ihracat gelirleri artabilecektir. Ayrıca teknoloji üretebilen ülkelerin dünya ekonomisinde ön plana çıktığı görülmektedir (Akata, Dikdak ve Kırbas 2015, s. 18). Bununla birlikte ülkeler arasındaki siyasal, kültürel ve ekonomik ilişkilerin yoğunlaşması da yerli girişimcilerin yabancı girişimcilerle rekabet etmesine neden olmakta, artan rekabet koşullarında verimli kaynak ve girdilere sahip olan ülkeler süreçten kârlı çıkmaktadır (Karadal, 2014, s. 340). Ayrıca dış ticaret faaliyetlerinin yoğunlaşması nedeniyle yerli girişimciler, yabancı girişimcilerle yeni üretim teknikleri konusunda sürekli olarak etkileşim halinde olacak ve bu sayede hem yabancı ülkeden teknoloji transferi gerçekleştirilebilecek hem de yeni üretim teknikleri öğrenilebilecektir. Bu süreçte yabancı yatırımcıların reel yatırımlar yapmak suretiyle yeni teknolojileri ve yeni üretim tekniklerini ülkeye doğrudan getireceği gerçeği de gözden kaçırılmamalıdır. Görüldüğü üzere küresel girişimcilik faaliyetlerinin üretim sürecindeki olumlu etkileri yanında kendi kendini besleyen ve yenileyen bir yapıya da sahip olduğunu söylemek mümkündür.

Ülke ekonomileri açısından son derece önemli bir yere sahip olan küresel girişimcilik faaliyetlerinin biraz önce ifade edilen olumlu özellikleri yanında bir takım sorunlar ile de karşı karşıya bulunduğunu ifade etmek mümkündür. Küresel girişimcilik sürecinde girişimcilerin karşılaştıkları sorunların başında, girişimcilik alt yapısına yönelik eksiklikler ve finansal kaynaklara erişim konusunda yaşanan sorunlar ön plana çıkmış durumdadır. Günümüzde finansal kaynaklara erişim sorununun, hem Türkiye de hem de dünyanın pek çok ülkesinde, girişimciler açısından son derece önemli sorun olduğu ifade edilmektedir (Sönmez ve Toksoy, 2014, s. 45). Özellikle gelişmekte olan ülkelerde küresel girişimciler uzun vadeli finansal kaynak bulma noktasında bir takım sıkıntılar yaşamaktadır. Ülkemizde küresel girişimciler, bu sorunları aşabilmek için genellikle bankacılık sisteminden, özel sermayeli firmaların finansal kaynaklarından ve de hem faaliyet desteği hem de sermaye desteği şeklindeki kamu kaynaklarından yararlanmaktadır (Er, Şahin ve Mutlu, 2015, s. 34). Bunun dışında küresel girişimciler üretim sürecini planlama konusunda bir takım sorunlarla karşılaşmaktadırlar. Girişimcilerin, üretim sürecini planlamayabilmesi ve işletmenin verimliliğini artırabilmesi için, üretim süreci ve ürünler hakkında doğru bilgilere sahip olması gereklidir (Çalış, 2013, s. 173).

Ayrıca üretim faktörlerinin seçimi noktasında dikkatli ve özenli davranılması, küresel girişimlerin başarısı açısından önem arz etmektedir

Son dönemde Türkiye'deki küresel girişimlerin, yenilik ve ekonomik katma değer yaratma açısından yetersiz kaldığı ve aynı zamanda ölçek olarak da büyüyemediği ifade edilmektedir. Türkiye'deki girişimler nispeten küçük ölçeklidir. Ülkemizde 19'dan az işçi çalıştıran girişimlerin toplam girişimlere oranı yüzde 98,5 gibi oldukça yüksek bir seviyededir. Bir diğer ifadeyle Türkiye'deki işletmelerin sadece yüzde 1,5 inde 19'dan daha fazla işçi çalışmaktadır. Ayrıca OECD ülkeleri içerisinde 20 ya da daha fazla işçi çalıştıran işletmelerin, toplam işletmelere oranının yüzde 5'den daha az olduğu iki ülke bulunmaktadır. Bu ülkeler Yunanistan (%4,8) ve Türkiye (%1,5) 'dir. (Şenturan ve Şentürk, 2016, s. 814). Bu genel nitelikte açıklamalardan sonra Türkiye'nin küresel girişimcilik seviyesine etki eden unsurları ve küresel girişimcilik seviyesindeki gelişmeleri incelemekte fayda vardır. Bu incelemenin yapılabilmesi için Küresel Girişimcilik ve Kalkınma Endeksi (GEDI)'nin kullanılmasına ihtiyaç vardır.

5. Küresel Girişimcilik ve Kalkınma Endeksi (GEDI)

Girişimcilik kavramının kapsamlı bir yapıya sahip olması hem tanımlanmasını hem de ölçülmesini zorlaştırmakta, ülke düzeyinde gerçekleştirilmesi halinde ise ölçüm sistemleri daha kompleks ve çok boyutlu bir hale gelmektedir. Ülkelerin verimli ve kaliteli girişimci firmalar kurulması noktasındaki başarısını ölçmek ve değerlendirmek amacıyla Acs ve Szerb tarafından 2008 yılında oluşturulan Küresel Girişimcilik ve Kalkınma Endeksi (GEDI), GEM (Küresel Girişimcilik Monitorü) verilerini temel alarak Küresel Rekabetçilik Endeksi, Dünya Bankası Ekonomik Serbestlik Endeksi ve OECD'nin de aralarında bulunduğu çeşitli uluslararası kurum ve kuruluşun değerlendirme sonuçlarını tek bir çatı altında toplamayı, dolayısıyla da bu endeks ve değerlendirme sonuçlarından yararlanarak küresel girişimcilik ile ilgili verilerin oluşturulmasını amaçlamaktadır. Küresel girişimcilik sürecini ve gelişmeleri değerlendirmeye yardımcı olan Küresel Girişimcilik ve Kalkınma Endeksi (GEDI), yeni kurulan girişim sayısından ziyade bu girişimlerin kurulmasına katkıda bulunan kurumlar ve süreçler üzerine odaklanmaktadır (Szerb, Acs ve Autio, 2013). Bu nedenle de Küresel Girişimcilik ve Kalkınma Endeksi (GEDI), politika yapıcılarına çok boyutlu, derinlemesine ve geniş kapsamlı analizler yapabilme imkânı sunmaktadır (Karadağ, 2018, s. 94). GEDI endeksinde Tablo 1. de görüleceği üzere girişimsel tutum, girişimsel yetenek ve girişimsel amaçlar şeklinde olmak üzere 3 alt-dizin, 14 sütun ve 28 bireysel ve kurumsal değişken bulunmakta, her sütun bir bireysel bir de kurumsal bileşenden oluşmaktadır.

Tablo 1. Küresel Girişimcilik ve Kalkınma Endeksi'nin (GEDI) Yapısı (The Global Entrepreneurship Index 2018, S.32)

Girişimsel Tutumlar Alt Dizini	Bireysel Kurumsal Değişken
Kültürel Destek	*Kariyer durumu
	*Yolsuzluk
Ağ Kurma	*Girişimcileri Tanıma
	*İnternet Kullanımı
Risk Alma	*Risk Kabulü
	*İş Riski
Girişim Becerileri	*Beceri Algısı
	*Yüksek Öğrenim
Fırsat Algısı	*Fırsatları Tanıma
	*Pazar Yığılması
Girişimsel Yetenekler Alt Dizini	
Rekabet	*Rakipler
	*Pazar Hâkimiyeti
İnsan Kaynakları Kalitesi	*Eğitimsel Düzey
	*Personel Eğitimi
Teknoloji / Emilim	*Teknoloji Düzeyi
	*Teknoloji Eğilimi
Fırsat Girişimi	*Fırsat Motivasyonu
	*Ekonomik Özgürlük
Girişimsel Amaçlar Alt Dizini	
Risk Sermayesi	*Kayıt Dışı Yatırım
	*Girişim Sermayesi
Uluslararasılaşma	*İhracat
	*Küreselleşme
Yüksek Büyüme	*Ceylan
	*İş Stratejisi
Süreç Yenilikçiliği	*Yeni Teknolojiler
	*ARGE GSMH içindeki Payı
Ürün Yenilikçiliği	*Yeni Ürün
	*Teknoloji transferi

Küresel Girişimcilik ve Kalkınma Endeksi GEDI'nin yapısının gösterildiği, Tablo 1. de öncelikle girişimciliği ulusal baz da değerlendirmeye yönelik üç alt-dizinin bulunduğu görülmektedir. Bu alt dizinlerden biri olan girişimsel tutumlar alt dizini ile girişimcilik faaliyetlerinin ekonomik gelişime sağlayacağı katkı konusunda toplumun genel algısı ölçülmeye çalışırken, girişimsel yetenek alt dizini ile ülkelerin yeni girişim oluşturma konusundaki potansiyeli ve yeterliliği

ölçülmeye çalışılmakta ve son olarak girişimsel amaçlar alt dizini ile de yerli girişimcilerin yeni ürün geliştirme konusundaki kabiliyetleri ve bu konudaki faaliyetleri üzerinde durulmaktadır (Rarick ve Han, 2015, s. 19). Girişimsel tutumlar alt-dizini, kültürel destek, ağ kurma, risk alma, girişim becerileri ve fırsat algısı olmak üzere beş adet sütundan, on adet de bireysel ve kurumsal değişkenden oluşmaktadır. Buna karşın girişimsel yetenekler alt dizini, rekabet, insan kaynakları kalitesi, teknoloji ve fırsat girişimi şeklinde olmak üzere dört adet sütundan, sekiz adette bireysel ve kurumsal değişkenden oluşmuştur. Son olarak, girişimsel amaçlar alt dizini ise, risk sermayesi, uluslararasılaşma, yüksek büyüme, süreç yenilikçiliği ve ürün yenilikçiliği şeklinde olmak üzere yine beş adet sütundan ve on adet de bireysel ve kurumsal değişkenden oluşmaktadır. Bu noktada Küresel Girişimcilik ve Kalkınma Endeksi GEDI'nin bir önemli özelliğine değinmekte fayda vardır. Küresel Girişimcilik ve Kalkınma Endeksi GEDI, hem bireysel hem de kurumsal değişkenleri ülke bazında incelemekte ve bu değişkenler arasındaki bağlantıları “etkiçim içindeki değişkenler” olarak değerlendirmek suretiyle girişimcilik önündeki engellerin ortaya konulmasına imkân vermektedir (Karadağ, 2018, s. 94). Özet olarak Küresel Girişimcilik ve Kalkınma Endeksi (GEDI) yer alan girişimsel tutumlar alt-dizini ile faktör odaklı ekonomilerden verimlilik odaklı ekonomilere geçiş sürecindeki ülkelerde girişimcilik alt yapısının hangi seviyeye ulaştığı üzerinde durulmakta ve bu ülkelerdeki toplumsal girişimcilik bilinci üzerine odaklanılmaktadır. Girişimsel yetenekler alt-dizininde verimlilik odaklı ekonomilerdeki kurumsal değişkenler ayrıntılı bir şekilde incelenmekte ve son olarak girişimsel amaçlar alt dizininde ise özellikle gelişmiş ülkelerde üretim altyapısının ve teknoloji üretim kapasitesinin yeterince gelişmiş olması nedeniyle ağırlıklı olarak girişimcilerin ve girişimci firmaların bireysel becerilerinin geliştirilmesine odaklanmıştır.

6. Türkiye’de Küresel Girişimcilik

Türkiye’de 1980 yılından önce dışa kapalı bir ekonomik model benimsenmiş ve bu doğrultuda ithal ikameci uygulamalar ağırlık verilmiştir. Ancak bu model ve uygulamalar, iş dünyasının küresel rekabet ortamından uzak kalmasına neden olmuş, girişimciler iç piyasada hâkim oldukları için karlarını rahatlıkla koruyabilmiş, siyasi ve ekonomik belirsizlikler söz konusu olduğunda da risk almaktan uzak durmuşlardır. Ancak finansal serbestleşme sürecinin başlamasıyla birlikte küresel anlamda rekabetçi bir üretim ortamı söz konusu olmuştur. Özellikle küreselleşme sürecinin hız kazanmasıyla birlikte ülkeler arasındaki sınırların ortadan kalktığı bir ekonomik sistemde neredeyse hiçbir işletme küresel nitelikteki rekabetten uzak kalamamıştır. Söz konusu süreç Türk ekonomisi ve Türk girişimciler içinde geçerlidir. Bu nedenle özellikle son yıllarda ülkemizde girişimcilik faaliyetlerinin geliştirilmesi ve de girişimcilerin desteklenmesi amacıyla hem devlet hem de özel sektör kuruluşlarının katkılarıyla, girişimcilik alanında yeni çalışmalar yapılmış ve girişimcilerin önlerinde bulunan engellerin ortadan kaldırılarak sürecin kolaylaştırılması, bu sayede de girişimci sayısının artırılması için çeşitli düzenlemelere gidilmiştir. Ayrıca girişimcilik konusunda sağlıklı kararların alınıp uygulanabilmesi için Türk girişimci profilini analiz etmek amacıyla 400 girişimci adayını kapsayan bir araştırma yapılmıştır (Sönmez ve Toksoy, 2014, s. 47).

Bu doğrultuda da girişimcilerin başarılı olabilmesi ve elde edilebilecek başarının devamlılığının sağlanabilmesi amacıyla girişimcilerin önündeki engellerin saptanması ve bu engellerin ortadan kaldırılması amacıyla politikalar üretilmektedir. Özellikle son yıllarda ülkemizde, girişimciliğin ülke ekonomisi açısından öneminin anlaşılmasıyla birlikte gerek girişimcilere yönelik destek programları, gerekse de girişimciliği özendirme programları sayesinde girişimcilik faaliyetleri konusunda büyük gelişmelerin sağlandığı görülmektedir (Karadal, 2014, s. 340). Bununla birlikte faaliyete başlayan her işletmenin başarılı olmasını ve uzun yıllar faaliyete devam etmesini beklemek de pek mümkün değildir (Sönmez ve Toksoy, 2014, ss. 45-47). Bu nedenle küresel girişimciliğin rekabetçi bir ortam içerisinde sürekli bir devinim halinde olduğunu söylemek mümkündür.

7. Türkiye’nin Küresel Girişimcilik Yapısının Değerlendirilmesi

Türkiye’nin küresel girişimcilik yapısı ve Türkiye’de küresel girişimciliğin gelişimini birkaç açıdan değerlendirmek mümkündür. Bu bağlamda Türkiye’nin küresel girişimcilik yapısı, öncelikle küresel girişimcilik monitörü (GEM)’nde yer alan veriler yardımıyla alt yapı eksiklikleri tespit edilerek ve yıllar itibarıyla alt yapı eksikliklerinin gelişim süreci ortaya

konularak incelenecektir. Bir sonraki aşamada ise Küresel Girişimcilik ve Kalkınma Endeksi (GEDI) de yer alan verilerden yararlanılarak Türkiye'nin küresel girişimcilik yapısı yine yıllar itibarıyla ortaya konulmaya çalışacaktır. Türkiye'deki girişimcilik altyapı koşullarının gelişimi 2013-2016 dönemi için incelenmiştir. Küresel girişimcilik monitörü (GEM)'nde 2017 ve 2018 yıllarına ait Türkiye ile ilgili veriler bulunmadığı için en güncel veriler olarak 2016 yılına ait veriler kullanılmıştır. Ayrıca 1 en kötü performansı, 9 ise en iyi performansı ifade etmektedir.

Tablo 2. Türkiye'deki Girişimcilik Altyapı Koşullarının Yeterlilik Göstergeleri (Global Entrepreneurship Monitor (GEM),2018)

1 = En				
Yetersiz, 9 = En Yeterli				
Yıllar	2013	2014	2015	2016
Girişimci Finansmanında Etkinlik	2.76	2.41	3.83	4.67
Hükümet Politikaları: Destek Ve İlgi	2.93	2.69	4.48	4.51
Hükümet Politikaları: Vergi Ve Bürokrasi	2.78	1.99	3.44	2.85
Hükümet Girişimcilik Programları	2.72	2.32	4.42	3.74
Okul Sürecinde Girişimcilik Eğitimi	2.36	2.04	2.26	2.58
Okul Sonrası Süreçte Girişimcilik Eğitimi	2.96	2.88	5.26	4.77
Ar-Ge Transferi	2.56	2.59	4.28	4.36
Ticari ve Hukuki Altyapı	3.18	2.85	5.18	5.44
İç Pazar Dinamikleri	3.24	3.56	5.63	6.26
İç Piyasa Yükleri veya Giriş Yönetmeliği	2.75	2.35	3.93	4.03
Fiziksel Altyapıları	2.86	3.66	6.51	5.85
Kültürel ve Sosyal Normlar	3.21	3.07	5.32	4.82

Türkiye'deki girişimcilik açısından önem arz eden altyapı koşullarının puanlama yöntemiyle değerlendirildiği Tablo 2. de 12 alt başlıkta inceleme yapılmıştır. Girişimcilik açısından alt yapı koşullarının durumunu sağlıklı bir şekilde tespit edebilmek adına her bir alt başlığı ayrı ayrı incelemekte fayda vardır. İncelememize yardımcı olacak değerler daha önce de belirtildiği üzere küresel girişimcilik monitörü (GEM) raporlarından elde edilmiştir. Tablo 2. deki değerler sırasıyla incelendiğinde girişimci finansmanında etkinlik konusunda 2013 yılından 2016 yılına kadar geçen süreçte olumlu yönde bir gelişmenin söz konusu olduğu görülmektedir. 2013 yılında 2.76 seviyesinde olan değer 2016 yılında 4.67 seviyesine kadar yükseldiği görülmektedir. Ancak ülkemizin girişimci finansmanının etkinliği konusunda hala istenen seviyede olmadığı görülmektedir. Hükümet tarafından girişimcilere yönelik destek ve teşviklerin artış göstermesine karşın artışların sınırlı seviyelerde gerçekleştiği görülmektedir. 2013 yılında 2.93 seviyesinde olan değer 2016 yılında 4.51 seviyesine kadar yükseldiği ancak en iyi performansın 9 olduğu göz önüne alındığında bu seviyelerin girişimciliğin gelişimi açısından ve de küresel rekabetçilik açısından tatminkâr olmaktan çok uzak olduğunu söylemek mümkündür. Hükümetin vergi politikalarının ise girişimcilerin önünde önemli bir engel teşkil ettiğini söylemek mümkündür. Zira 2013 yılında 2.78 seviyesinde gerçekleşen vergi politikaları ve bürokrasi değişkeninin değerinin 2016 yılında 2.85 seviyesinde gerçekleştiği görülmektedir. Bu nedenle hükümetin vergi uygulamaları ve girişimcilerin karşı karşıya kaldığı bürokrasi, girişimcilik açısından ülkemizdeki önemli sorun ve eksikliklerden biridir. Hükümetin girişimcilik programlarına yönelik destek ve teşviklerinin ise, hükümetin vergi uygulamalarına kıyasla daha iyi seviyelerde olduğu, incelenen dönem itibarıyla en yüksek seviyesine 2015 yılında ulaştığı ve 4.42 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Söz konusu değer 2016 yılında yeniden 3.74 seviyesine kadar gerilemiştir. Görüldüğü üzere hükümetin girişimcilere sağlamış olduğu desteklerde olması gerekenin çok

uzağında gerçekleşmektedir. Ayrıca ülkemizde okul sürecinde verilen girişimcilik eğitimiyle okul sonrası süreçte verilen girişimcilik eğitiminin arasında çok büyük bir fark bulunduğu Tablo 2. de yer alan değerlerden görülmektedir. Okul öncesi dönemde girişimcilik eğitiminin en yüksek seviyesine 2016 yılı itibariyle ve 2.58 değeriyle ulaştığı görülmektedir. Buna karşın okul sonrası dönemde girişimcilik eğitimi 2015 yılı itibariyle 5.26 seviyesine, 2016 yılında ise 4.77 seviyesine ulaştığı görülmektedir. Ülkemizin nispeten iyi olduğu değerlerden biri olarak ortaya çıkmış bulunan okul sonrası dönemdeki girişimcilik eğitimi de yine beklenenden çok uzak seviyede görülmektedir.

Girişimcilik faaliyetleri açısından önem arz eden bir diğer değişkende Ar-Ge faaliyetlerine yönelik harcamaların seviyesidir. Tablo 2. de yer alan değerlerden de anlaşıldığı üzere 2016 yılında, önceki yıllara kıyasla Ar-Ge transferlerinde iyileşmelerin söz konusu olduğu ve 2013 yılında 2.56 seviyesinde olan Ar-Ge transferlerinin 2016 yılında 4.36 seviyesinde gerçekleştiği görülmektedir. Ancak Ar-Ge harcamalarının da yine olması gereken seviyenin çok altında gerçekleştiğini söylemek mümkündür. Burada Ar-Ge harcamalarına gerek girişimciler gerekse de hükümet tarafından yerince kaynak ayrılmamasının belirleyici olduğunu söylemek mümkündür. Girişimcilik faaliyetleri açısından önem arz eden değişkenlerden biri olan ticari ve hukuki alt yapı değişkeni ise, ülkemizde son yıllarda önceki yıllara kıyasla iyileşme gösteren bir değişkendir. Ülkemizde 2013 yılında 3.18 seviyesinde bulunan ticari ve hukuki alt yapı değişkeninin 2016 yılında 5.44 seviyesine kadar yükseldiği ve ülkemizin girişimcilik açısından nispeten daha az sorunlu bir değişken olduğunu söylemek mümkündür. Bu değişkenin daha az sorunlu olmasında son dönemlerde yapılmış olan yasal düzenlemelerin önemli etkisinin bulunduğunu söylemek mümkündür. Ülkemizin girişimcilik açısından en iyi olduğu alt yapı değişkeni ise İç Pazar dinamikleridir. Girişimcilik sürecinde sürekli ve düzenli bir şekilde iyileşme gösteren iç pazar dinamikleri, 2013 yılındaki 3.24 seviyesinde 2016 yılında 6.26 seviyesine kadar yükselmiştir. Girişimcilik alt yapısı açısından en sorunsuz değişkenin İç Pazar dinamikleri olduğunu ve iç pazarın oldukça canlı olduğunu, bu durumda girişimciler açısından olumlu olduğunu söylemek mümkündür. İç Pazar dinamiklerinin bu denli iyi olmasında ülkemizin genç nüfusa sahip olmasının ve ürün çeşitliliğinin etkilerinin bulunduğunu söylemek mümkündür.

Girişimciler açısından önem arz eden hususlardan biri de iç piyasa yükleri ve piyasaya giriş yönetmeliğindeki kolaylaştırıcı unsurlardır. Ülkemizde bu konuda son yıllarda önemli oranda iyileşmelerin sağlandığı görülmektedir. 2013 yılında 2.75 seviyesinde gerçekleşen iç piyasa yükleri veya giriş yönetmeliği değişkeninin değerinin 2016 yılında 4.03 seviyesine kadar yükseldiği görülmektedir. Söz konusu değişkende önemli iyileşmeler sağlanmış olmasına karşın yine de isten seviyede olduğunu söylemek çok da mümkün değildir. Söz konusu iyileşmede, iş piyasasına girişi kolaylaştırıcı yönde yapılan yasal düzenlemelerin etkili olduğunu söylemek mümkündür. Girişimciler ve girişimcilik faaliyetleri açısından olumlu olarak kabul edilebilecek önemli değişkenlerden bir diğeri de fiziksel alt yapının durumudur. Fiziksel alt yapının seviyesi yabancı girişimciler içinde önem arz etmektedir. Fiziksel alt yapının gelişmiş olması yerli girişimcileri ülkede yatırım yapmaya teşvik ederken yabancı yatırımcıları da ülkeye çekecektir. Fiziki alt yapı konusuna ülkemizde önemli iyileşmelerin yaşandığı Tablo 2. de yer alan değerler incelendiğinde görülmektedir. 2013 yılında 2.86 seviyesinde gerçekleşen alt yapı değişkeninin değeri, 2015 yılında 6.51 seviyesine kadar yükseldikten sonra 2016 yılında 5.85 seviyesine gerilemiştir. Ancak bu değer ile fiziksel altyapı değişkeni için girişimciler açısından ülkemizdeki en az sorunlu değişkenlerden biridir demek mümkündür. Kültürel ve sosyal normlar ise girişimcilik kültürünü benimseme ile alakalı bir durumu işaret etmektedir ve 2013 yılında 3.21 seviyesinde olan kültürel ve sosyal normlar değişkeninin 2015 yılında 5.32 değeriyle en yüksek seviyesine ulaştığı, 2018 yılında ise 4.82 seviyesine gerilediği görülmektedir. Bu değer ile ülkemizdeki girişimcilerin girişimcilik kültürünü nispeten benimseyebildikleri sonucu ortaya çıkmaktadır.

Ülkemizde girişimcilik açısından altyapı koşullarının durumuna yönelik olarak Tablo 2. de yer alan değerler yardımıyla genel bir değerlendirme yapmak gerekirse, 2016 yılı itibariyle okul öncesi girişimcilik eğitiminin (2,58), hükümetin vergi politikaları ile bürokrasinin (2,85) ve hükümetin girişimcilik programlarına yönelik desteklerin (3,74) girişimciler için en önemli alt yapı sorunlarını teşkil ettiğini söylemek mümkündür. Buna karşın iç pazar dinamikleri (6,26),

fiziksel alt yapı (5,85) ve ticari-hukuki yapı ise girişimciler açısından en az sorunlu değişkenler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu değerler bize yerel girişimcilerin iç pazar dinamikleri ile fiziki, hukuki ve ticari alt yapı açısından küresel rekabete nispeten hazır olduklarını, buna karşın okul öncesi girişimcilik eğitimi, vergi politikaları, bürokrasi ve hükümetin girişimcilere sağladıkları destekler noktasında küresel rekabet açısından çok geride kaldıklarını ve sorunlar yaşadıklarını, dolayısıyla da bu değişkenlerin süratle iyileştirilmesi gerektiği gerçeğini ortaya koymaktadır.

Tablo 3. Küresel Rekabetçilik Endeksinin Yapısı (The Global Entrepreneurship Index 2014-2015-2016-2017-2018)

YILLAR	2014	2015	2016	2017	2018
Küresel Girişimcilik ve Kalkınma Endeks Değeri	44.7	54.6	52.7	43.7	44.5
Küresel Girişimcilik ve Kalkınma Endeks Sırası	39	25	28	36	37
Girişimsel Tutumlar Alt Dizini	44.7	51.7	49.7	38.1	38.7
Kültürel Destek	0.52	0.50	0.41	0.33	0.34
Ağ Kurma	0.36	0.41	0.43	0.44	0.32
Risk Alma	0.46	0.43	0.40	0.25	0.25
Girişim Becerileri	0.55	0.67	0.68	0.64	0.82
Fırsat Algısı	0.62	0.66	0.66	0.34	0.35
Girişimsel Yetenekler Alt Dizini	35.4	48.5	46.2	39.6	35.8
Rekabet	0.43	0.40	0.40	0.31	0.30
Beşeri Sermaye	0.47	0.56	0.51	0.39	0.34
Teknoloji / Emilim	0.46	0.66	0.61	0.62	0.47
Fırsat Girişimi	0.37	0.37	0.36	0.34	0.36
Girişimsel Amaçlar Alt Dizini	54.0	63.7	62.1	53.4	59.0
Risk Sermayesi	0.70	0.81	0.80	0.76	0.80
Uluslararasılaşma	0.37	0.45	0.43	0.30	0.40
Yüksek Büyüme	0.94	1.00	1.00	0.75	0.85
Süreç Yenilikçiliği	0.45	0.45	0.42	0.38	0.42
Ürün Yenilikçiliği	0.82	0.80	0.79	0.72	1.00

Tablo 3. de yer alan alt dizinlerin ne anlam ifade ettiğini anlayabilmek için bu alt dizinleri oluşturan sütunların ne anlama geldiğinin ve ne ifade ettiğinin iyi bilinmesi gerekir. Bu bağlamda alt dizinler altındaki sütunların tek tek açıklanmasına ihtiyaç vardır. Ayrıca incelemeye konu olan değerlerin 0 ile 1 arasında değiştiğini dikkatlerden kaçırmamak gerekir. Değerin 1'e yaklaşması olumluya doğru bir yönelimi ifade ederken 0'a doğru yaklaşması olumsuz doğru bir yönelimi ifade etmektedir. Girişimsel tutumlar alt dizininin sütunlarından biri olan kültürel destek değişkeni, bir ülkede yaşayanların girişimcilik faaliyetine bakış açısını ve olumlu ya da olumsuz yaklaşımını ortaya koymaktadır. Tablo 3. deki veriler incelendiğinde ülkemizde bu konuda olumsuz doğru giden bir sürecin olduğu görülmektedir. Ülkedeki bireylerin son yıllarda girişimcilik faaliyetine karşı ilgilerinin azaldığı görülmektedir. Nu konudaki esas kırılmanın 2017 yılında yaşandığı görülmektedir. 2014 yılında 0.52 seviyesinde olan küresel destek değeri 2017 yılında 0,33 seviyesine kadar gerilemiş, 2018 yılında da bu seviyesine yakın bir değer de gerçekleşmiştir. Girişimsel tutumlar alt-dizininin sütunlarından bir diğeri olan ağ kurma ise,

girişimcilerin yatırım, üretim ve pazarlama sürecinde çeşitli üretim faktörlerine ulaşabilmeleri, çeşitli fırsatları yakalayabilmeleri ve dünya ile bağlantı kurabilme seviyeleri hakkında fikir vermektedir. Daha açık bir ifadeyle ağ kurma değişkeni ile girişimcilerin işletmenin amaçlarını gerçekleştirmek için interneti kullanabilme yeteneği ifade edilmektedir. Ülkemizde ağ kurma değişkeni, son yıllarda iletişim teknolojisindeki gelişmelere ve internet ağlarının yaygınlaşmasına bağlı olarak olumlu bir gelişim göstermektedir. Ancak bu tek başına yeterli değildir. Girişimcilerin de iletişim teknolojisindeki ve internetteki gelişmeleri yakından takip etme ve işletmenin amaçları doğrultusunda kullanma konusunda istekli olması gereklidir. Ülkemizde 2014 yılında 0.36 seviyesinde olan ağ kurma değişkeni değeri, 2017 yılında 0,44 seviyesine kadar yükselmiş, ancak 2018 yılında 2014 yılındaki seviyesinin de aşağısına gerileyerek 0.32 seviyesinde gerçekleşmiştir. Böyle bir sonucun iletişim maliyetlerindeki artışlardan kaynaklanmış olabileceği söylemek mümkündür. Girişimsel tutumlar alt-dizininin bir diğer önemli sütunu olan risk alma değişkeni ise ülkede girişimcilik faaliyetlerinin artış göstermesini engelleyecek olan başarısız olma korkusu üzerinde odaklanmaktadır. 2014 yılında 0.46 seviyesinde olan risk alma değerinin 2017 ve 2018 yıllarında 0.25 seviyesine kadar gerilediği görülmektedir. Bu sonuç bize girişimcilerin risk alma konusunda eskiye kıyasla isteksiz olduklarını göstermektedir. Girişimsel tutumlar alt-dizininin bir başka sütunu olan girişim becerileri ile bireylerin yeni girişimler oluşturma konusundaki yetenekleri ve yine girişimcilerin beşeri sermayenin kalitesi hakkındaki algısı değerlendirilmeye çalışılmaktadır. 2014 yılında 0.55 seviyesinde gerçekleşen değişken değerinin sonraki yıllarda yükseliş gösterdiği ancak asıl yükselişin 2018 yılında gerçekleştiği ve girişim becerileri değişken değerinin 0.82 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Bu değerler bize yerli üreticilerin son yıllarda girişimcilik konusundaki yeteneklerini geliştirdiklerini küresel rekabete hazır hale geldiklerini göstermektedir. Girişimsel tutumlar alt-dizinin son sütunu olan fırsat algısı ise ülkedeki pazar büyüklüğünü ve nüfus yapısı üzerine odaklanmıştır. Girişimcilerin ürettikleri ürünleri satacakları pazarın büyüklüğü ve yeterliliği çok önemlidir. Bu konuya ilişkin girişimci algısı fırsat algısı sütununda değerlendirilmektedir. Tablo 3. deki verilere bakıldığında girişimcilerin iç pazara yönelik algı ve beklentilerinin olumsuz yönde etkilenme eğiliminde olduğu görülmektedir. 2014 yılında 0.62 seviyesinde gerçekleşen fırsat algısı değişken değeri 2017 yılında 0.34 ve 2018 yılında da 0.35 seviyesine kadar gerilemiştir. Bu değerler bize girişimcilerin ürettikleri mallara iç piyasadan gelecek olan talebe güvenlerinin azaldığını göstermektedir. Aslında bu durum yerli girişimcileri küresel rekabete hazır hale gelmeye zorlayacak motive edici bir unsur olarak da değerlendirilebilir.

Küresel rekabet açısından önem arz eden bir diğer alt dizinde bilindiği üzere girişimsel yetenekler alt dizinidir. Girişimsel yetenekler alt-dizini rekabet, beşeri sermaye, teknoloji ve fırsat girişi sütunlarından oluşmaktadır. Girişimsel yetenekler alt-dizininin önemli sütunlarından biri olan rekabet sütunu ile hali hazırda aktif olarak çalışan firmalar ile yeni girişimlerin ürün kalitesi ve pazar hâkimiyeti konularındaki rekabet güçlerinin değerlendirilmesi hedeflenmektedir. Tablo 3. de yer alan veriler incelendiğinde ülkemizde 2014 yılında rekabet değişkeninin değerinin 0.43 seviyesinde gerçekleştiği, ancak 2017 yılında önemli oranda azalarak 0.31 seviyesinde gerçekleştiği görülmektedir. 2018 yılında da 0.30 seviyesinde gerçekleşmiştir. Yıllar itibariyle rekabet değerlerindeki bu azalış ve rekabet değerlerinin düşük seviyelerde gerçekleşmesi, mevcut işletmelerin ve yerli girişimcilerin küresel rekabete yeterince hazır olmadıklarını ortaya koymaktadır. Bu nedenle bu konudaki eksiklikleri giderecek düzenleme ve çalışmalara ağırlık verilmelidir. Girişimsel yetenekler alt-dizininin bir diğer önemli sütunu olan beşeri sermaye değişkeni ise girişimcilerin eğitim seviyesi, girişimcilere verilecek eğitimin kalitesi ve bu eğitim seviyesine kazanılacak olan yenilikçilik ve deneyim gibi vasıflar üzerinde odaklanmıştır. Ülkemizde 2014 yılında 0.47 seviyesinde gerçekleşen beşeri sermaye değişkeninin değerinin sonraki 2 yılda nispeten yükseldiği ancak 2017 yılında önemli bir azalışla 0.39 seviyesine 2018 yılında da 0.34 seviyesine kadar gerilediği görülmektedir. Böyle bir gerilemede, bir maliyet unsuru olması nedeniyle girişimciler arasında eğitime ve araştırma geliştirme faaliyetlerine yönelik bilinçteki azalışların etkili olduğunu söylemek mümkündür. Girişimsel yetenekler alt-dizininin bir başka sütunu olan teknoloji emilimi sütununda ise bir ülkedeki girişimcilerin yeni teknolojileri benimseyerek bu yeni teknolojileri işletmelerine adapte etme süreci üzerinde odaklanmıştır. Tablo 3. deki veriler incelendiğinde ülkemizde 2014 yılında 0.46 seviyesinde

bulunan teknoloji emilim değişkeninin değerinin, sonraki yıllarda 0.60 seviyesinin üzerinde gerçekleştiği, ancak 2018 yılında tekrar 0.47 seviyesine kadar gerilediği görülmektedir. Böyle bir gerilemede teknolojik unsurların fiyatında meydana gelen artışların etkisinin bulunduğu söylenebilir. Girişimsel yetenekler alt dizininin son sütunu olan fırsat girişimi sütunu ise girişimcilerin fırsat odaklı girişimler kurmaya yönelmeleri ve bu doğrultuda işletmeleri ile ilgili olarak karşılıklarına çıkan fırsatları değerlendirebilme becerileri üzerinde odaklanılmıştır. Ülkemizde fırsat girişim değişkeninin değeri, 2014 yılından 0.37 seviyesinde gerçekleşmiş ve sonraki yıllarda da büyük çaplı bir değişiklik söz konusu olmamış, 2018 yılında da 0.36 olarak gerçekleşmiştir.

Girişimsel amaçlar alt-dizininin sütunlarından biri olan risk sermayesi, yeni girişimciler tarafından yapılan toplam yatırım seviyesini ve bu yatırımlar için kullanılan girişim sermayesini göstermektedir. Ülkemizde 2014 yılında 0.70 seviyesinde olan risk sermayesi değişkeninin değeri, sonraki yıllarda yükselmiş ve 2018 yılında 0.80 seviyesine ulaşmıştır. Küresel rekabet açısından girişimcilerimizin en iyi olduğu sütunlardan biri risk sermayesi sütunudur. Bu değerler bize yerli girişimcilerin küresel rekabet sürecinde sermaye yoğun üretimi tercih ettiklerini göstermektedir. Girişimsel amaçlar alt-dizininin bir diğer sütunu olan uluslararasılaşma değişkeni ise yerli girişimcilerin yurtdışına açılma konusunda ne kadar istekli ve cesur olduklarını dolayısıyla da yurtdışına açılma oranlarını tespit etmek amacıyla oluşturulmuş olan bir değişkendir. Ülkemizde 2014 yılında 0.37 seviyesinde olan uluslararasılaşma değişkeninin değerinin 2015 yılında 0.45 seviyesine yükseldiği, ancak sonraki yıllarda azalış eğilimine girdiği ve 2018 yılında 0.40 seviyesinde gerçekleştiği görülmektedir. Girişimsel amaçlar alt-dizininin bir diğer sütunu olan yüksek büyüme değişkeni ise en az on kişiyi istihdam etmeyi ve beş yılda yüzde 50'den fazla büyümeyi amaçlayan girişimlerin yüzdesini belirlemeye odaklanmış bir değişkendir. Ülkemizin en iyi skorlara sahip olduğu yüksek büyüme değişkeni değerinin, 2014 yılında 0.94 seviyesinde, 2015 ve 2016 yıllarında ise 1.00 tam puan seviyesinde gerçekleştiği, sonraki yıllarda biraz gerilese de yine yüksek seviyelerin söz konusu olduğu ve 2018 yılında 0.85 olduğu Tablo 3. deki değerlerden görülmektedir. Yüksek büyüme değişkeni değerinde bu denli yüksek değerlerin elde edilmesinde iş hayatına yönelik olarak yapılmış olan yasal düzenlemelerin etkili olduğunu ve işletmelerin sürekli büyüme isteklerinin etkili olduğunu söylemek mümkündür. Ayrıca bu değerler küresel rekabet açısından da ülkemiz için umut verici değerlerdir. Girişimsel amaçlar alt-dizininin bir başka sütunu olan süreç yenilikçiliği değişkeni ile girişimcilerin Ar-Ge harcamalarına verdikleri önem ve Ar-Ge harcamalarının miktarı ile yeni teknoloji kullanım oranları üzerinde yoğunlaşmıştır. Tablo 3. de yer alan veriler incelendiğinde, 2014 yılında süreç yenilikçiliği değişkeninin değeri 0.45 olarak gerçekleştiği, sonraki yıllarda bu değer çok değişmediği ve 2018 yılında 0.42 olduğu görülmektedir. Böyle bir sonuncun ortaya çıkmasında yerli girişimciler tarafından Ar-Ge faaliyetlerinin yeterince önemsenmemesinin, doğal olarak da Ar-Ge harcamalarının çok düşük seviyelerde gerçekleştirilmesinin çok büyük önemi olduğunu ifade etmek mümkündür. Bu nedenle ülkemizin süreç yenilikçiliği konusunda maalesef yetersiz olduğu ve bu nedenle de küresel rekabete hazır olmadığı anlaşılmaktadır. Girişimsel amaçlar alt-dizininin son sütunu teşkil eden ürün yenilikçiliği değişkeni ise girişimcilerin ve işletmelerin teknoloji transfer edip yeni ürün geliştirme potansiyelleri üzerine odaklanmıştır. Tablo 3. incelendiğinde, 2014 yılında 0.82 seviyesinde gerçekleşmiş olan ürün yenilikçiliği değişkeninin değerinin sonraki yıllarda düşme eğilimine girdiği, ancak 2018 yılında altın çağını yaşayarak 1.00 tam puan seviyesine yükseldiği görülmektedir. Ülkemizin yıllar itibarıyla en yüksek değerlere sahip olduğu ürün yenilikçiliği değişkeni, yerli girişimcilerin yeni ürün geliştirme ve ürün çeşitliliği oluşturma konusunda başarılı olduklarını göstermektedir ki bu da yine küresel rekabet açısından olumlu bir durumu ifade etmektedir.

Sonuç ve Bulgular

Küresel girişimcilik Türkiye'deki gelişiminin değerlendirildiği bu çalışmada küresel girişimcilik monitörü (GEM) raporları, küresel girişimcilik ve kalkınma endeksi (GEDI) ve Türkiye'de küresel girişimcilik konusunda yapılan çalışmalar incelenmiştir. Yapılan incelemeler neticesinde Türkiye'nin girişimci potansiyelinin yüksek olduğu ve ülkemizde küresel girişimcilik teşvik etmek amacıyla çalışmaların artarak devam ettiği açıkça görülmektedir. Bu bağlamda küresel girişimcilik potansiyelinin geliştirilmesi için ekonomik, sosyal ve politik

alanlarda çeşitli düzenlemelerin yapılması ve girişimcilerin uluslararası piyasalara yönelmesi için çeşitli teşviklerin sağlanması noktasında özel sektör temsilcileri ile hükümet temsilcilerinin iş birliği içinde olmaları büyük bir önem arz etmektedir. Küresel girişimcilik ve kalkınma endeksi (GEDI) de yer alan verilerden yararlanılarak Türkiye'nin küresel girişimcilik yapısı incelendiğinde, girişimsel alt dizinin (59.0) en iyi seviyedeki alt dizin olduğunu ifade etmek mümkündür. 2018 yılı itibarıyla ülkemizin küresel girişimcilik açısından en zayıf olduğu değişkenlerin, risk alma (0.25), rekabet (0.30) ve ağ kurma (0.32) değişkenleri olduğu görülmektedir. Bu bilgiler doğrultusunda girişimcilerin iş hayatındaki çeşitli riskler nedeniyle başarısız olmaktan korktukları için risk almaktan kaçındıklarını ortaya koymaktadır. Bu da doğal olarak yerli girişimcilerin küresel girişimcilik açısından geride kalmalarına neden olmaktadır. Bunun dışında yukarıdaki veriler doğrultusunda yerli girişimcilerin ürettiği ürünlerin kalitesinin düşük olduğu ve yerli girişimcilerin piyasa üzerindeki hâkimiyetinin zayıf olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu da yine yerli girişimcilerin küresel girişimcilik faaliyetleri açısından rakipleri karşısında geride kalmalarına neden olmaktadır. Ayrıca bu değerler yerli girişimcilerin üretim ve pazarlama sürecinde interneti etkin kullanmadıklarını, üretimle ilgili çeşitli fırsatları yakalayamadıklarını ve dünya ile bağlantı kurmakta zorlandıklarını gözler önüne sermektedir ki bu durum küresel girişimcilik açısından büyük bir eksikliklerdir. Buna karşın ürün yenilikçiliği (1.00), yüksek büyüme (0.85) ve girişim becerileri (0.82) ise yerli girişimcilerin küresel girişimcilik açısından güçlü konumda oldukları değişkenleri teşkil etmektedir. Bu değerler doğrultusunda da yerli girişimcilerin teknoloji transferi gerçekleştirerek yeni ürün geliştirme ve ürün çeşitliliği oluşturma konularında başarılı olduklarını söylemek mümkündür. Bu özellik yerli girişimcilere küresel piyasalarda önemli bir rekabet gücü kazandırmakta ve küresel girişimcilik açısından önemli avantajlar sağlamaktadır. Bunun dışında iş hayatına yönelik olarak yapılmış olan yasal düzenlemelerin de etkisiyle istihdamdaki artışlar ve girişimcilerin sürekli olarak büyüme isteği ise yerli girişimcilere küresel girişimcilik açısından önemli avantajlar sağlamaktadır. Son olarak da yerli girişimcilerin yeni girişimler oluşturma konusunda yetenekli ve de başarılı oldukları, istihdam edecekleri işgücü hakkında da genelde doğru tercihlerde buldukları sonucunu oraya koymaktadır. Bu durum ise yerli girişimcilere küresel girişimcilik sürecinde başarılı olma imkânı sağlamaktadır.

Bu doğrultuda öncelikle girişimcilere iş hayatına yönelik olarak birtakım güvenceler sağlanarak iş hayatında başarısız olma korkularını yenmeleri sağlanmalıdır. Ülkemizde teknolojik konulardaki bilgi ve beceri eksikliği, gerek kurumsal yapıda gerekse de kişisel baz da dikkat çekici boyutlardadır. Bu nedenle yerli girişimcilerin ürettiği ürünlerin kalitesinin iyileştirmesi ve bu sayede küresel girişimciliğin geliştirilmesi amacıyla üretim teknolojilerini iyileştirmeye yönelik girişimlere, üretim sürecinde teknolojinin kullanımına ve AR-GE faaliyetlerine yönelik düzenlemelere ağırlık verilmelidir. Son olarak da yerli girişimcilere üretim ve pazarlama sürecinde interneti ve teknolojiyi etkin bir şekilde kullanma bilinci aşılmalıdır. Bununla birlikte girişimcilere küresel girişimcilik kültürünün kazandırılması, girişimcilerin uluslararası piyasalardaki etkinliğinin ve başarısının artmasında yardımcı olacaktır. Bu nedenle girişimcilere yönelik olarak girişimcilik kültürü kazandıracak nitelikte eğitimler düzenlenmelidir. Belirtilen eksikliklerin giderilmesi, ülkedeki girişimcilik alt yapısının geliştirilmesine katkı sağlaması yanında iktisadi ve sosyal refahlarının iyileşmesine de yardımcı olacaktır. Bu nedenle küresel girişimciliği gelişimine katkı sağlayacak her girişim ve alt yapı düzenlemesi aynı zamanda ülkelerin gelişmişlik seviyesinin yükselmesi açısından büyük önem arz etmektedir.

Kaynakça

- Akata, K. G., Dikdak, S., & Kırbaş, İ. (2015). Bilgi teknolojilerinin toplum ve işletmeler üzerindeki etkileri. *XX. Türkiye'de İnternet* (ss. 17-22). İstanbul: Bilgi Kitabevi.
- Aşkın, A., Nehir, S., & Vural, S. Ö. (2011). Tarihsel süreçte girişimcilik kavramı ve gelişimi. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 6(2), 55-72.

- Bilginer, F. G. (2017). Küresel girişimcilik endeksi çerçevesinde Türkiye’de küresel girişimciliğin gelişimi: Teorik bir bakış açısı. *Uluslararası Ticaret ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 29-46.
- Bozkurt, Ö. Ç., Kalkan, A., Koyuncu, O., & Alparslan, A. M. (2012). Türkiye’de girişimciliğin gelişimi: Girişimciler üzerinde nitel bir araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(15), 229-247.
- Candan, H. (2011). Osmanlı’dan günümüze Türk topraklarında girişimcilik serüvenine dair bir değerlendirme. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 1(2), 157-174.
- Çalış, Y. E. (2013). Üretim maliyetlerinin iç denetimine genel bakış. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 3(1), 159-175.
- Değer, M. K. (2010). İhracatta ürün çeşitliliği ve ekonomik büyüme: Türkiye deneyimi (1980-2006). *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 24(2), 259-287.
- Er, B., Şahin, Y. E., & Mutlu, M. (2015). Girişimciler için alternatif finansman kaynakları: Mevcut durum ve öneriler. *Uluslararası Ekonomi ve Yenilik Dergisi*, 1(1), 31-54.
- Karadağ, H. (2018). Yükselen ekonomilerde girişimcilik ve kurumsal çevre ilişkisi üzerine karşılaştırmalı bir analiz. *International journal of Eurasia Social Sciences*, 9(31), 75-105.
- Karadal, H. (2014). *Girişimcilik*. İstanbul: Beta Yayınevi.
- Özkan, Ş., Emsen, S., Gündoğdu, F., & Aksu, H. (2003). Türkiye’de girişimcilik ve belirleyicileri: Marmara ve Doğu Anadolu Bölgesi üzerine bir uygulama. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 58(4), 145-172.
- Rarick, C. A., & Han, T. (2015). The role of culture in shaping an entrepreneurial mindset. *Academy of Entrepreneurship Proceedings*, 20(2), 18-25.
- Schumpeter, J. A. (1978). *Capitalism, socialism and democracy*. New York: Oxford University Press.
- Sönmez, A., & Toksoy, A. (2014). Türkiye’de girişimcilik ve Türk girişimci profili üzerine bir analiz. *Celal Bayar Üniversitesi İİBF Dergisi*, 21(2), 41-58.
- Szerb, L. A., Acs, Z., & Autio, E. (2013). Entrepreneurship and policy: The national system of entrepreneurship in the european union and in its member countries. *Entrepreneurship Research Journal*, 3(1), 9-34.
- Şenturan, Ş., & Şentürk, N. (2016). Girişimciliğin gelişimi ve mikrofinans uygulamalarının önemi. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 12(9), 812-822.
- Yalçın, F. E. (2017, ocak 5). *Global girişimcilik endeksi*. Startup Hukuku: <https://startup hukuku.com/global-girisimcilik-endeksi/> adresinden alındı

Review Article

Küresel Ölçekte Gerçekleştirilen Girişimcilik Faaliyetleri Sürecinde Karşılaşılan Sorunların Tespiti Ve Değerlendirilmesi: Türkiye Örneği

Assessment and Evaluation Of The Problems Encountered in The Process of Entrepreneurship Activities At The Global Scale: Turkey Case

Ali KONAK

Dr. Öğr. Üyesi, Karabük Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü,

alikonak@karabuk.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0003-1804-8339>

EXTENSIVE SUMMARY

The importance of entrepreneurship activities for the economies of the country is increasing day by day, giving importance to entrepreneurship activities is of great importance for the development of the country. Therefore, regulations and practices to develop entrepreneurship activities should be emphasized, attention should be paid to the development of individual entrepreneurship. However, entrepreneurship activities are influenced by a number of psychological, social and cultural factors, therefore, it is also possible to say that it does not only represent human qualities and capital (Şenturan ve Şentürk, 2016, p. 814). Today's entrepreneurship activities, has become an important issue in terms of the country's administrations. In this context, countries regularly publish data on entrepreneurial activities and make arrangements to improve entrepreneurship. In addition, in order to measure and evaluate the global entrepreneurship level of the countries and their achievements in producing quality products in 2008, by The Global Entrepreneurship and Development Institute based on USA, The Global Entrepreneurship and Development Index (GEDI) was created by utilizing various indicative data, especially the Global Entrepreneurship Monitor (GEM). The Global Entrepreneurship and Development Index (GEDI) examines how each country uses resources to promote and promote entrepreneurship (Yalçın, 2017), Also created based on Global Entrepreneurship Monitor (GEM) data, Countries covered by Global Entrepreneurship Monitor (GEM) with Global Entrepreneurship and Development Index (GEDI), are examined and evaluated according to certain entrepreneurship criteria, After the evaluations and evaluations made, comparative reports are presented both on a national basis and with countries in the world. Global Entrepreneurship and Development Index (GEDI) is created in 2008 by Acs and Szerb to measure and assess the success of countries in establishing efficient and high-quality entrepreneurial firms, Global Competitiveness Index based on GEM (Global Entrepreneurship Monitor) data, collecting the results of the evaluation of the World Bank Economic Freedom Index and various international institutions including the OECD under a single roof, therefore, it aims to create data on global entrepreneurship by taking advantage of this index and evaluation results. When the structure of the Global Entrepreneurship and Development Index (GEDI) is analyzed, it is seen that there are three sub-directories that evaluate the entrepreneurship national base. One of these sub-directories, entrepreneurial attitudes sub-index and entrepreneurship activities to contribute to the economic development of the general perception of society while trying to measure, Interventions to measure the potential and adequacy of countries to create new enterprises and finally, the entrepreneurial objectives sub-index focuses on the ability of local entrepreneurs to develop new products and their activities. Interpersonal attitudes sub-directory consists, there are cultural support, networking, risk taking, entrepreneurial skills and opportunity perception of five pillars and ten individual and institutional variables. Conversely, the interventional capabilities subdirectory, there are competition, human resources quality,

technology and opportunity initiative of four pillars and eight individual and institutional variables. Finally, the subdirectory is interventional purposes, there are risk capital, internationalization, high growth, process innovation and product innovation of five pillar and ten individual and institutional variables. At this point, it is worth mentioning an important feature of the Global Entrepreneurship and Development Index GEDI. Global Entrepreneurship and Development Index GEDI, examines both individual and institutional variables by country and it allows the identification of the obstacles to entrepreneurship by evaluating the links between these variables as variables within the interaction.

It is also worth noting that global entrepreneurship activities, which have very important characteristics for the economies of the country, have put some important responsibilities on entrepreneurs. With the expansion of global entrepreneurship, their entrepreneurs expect a more competitive environment. For this reason, entrepreneurs should be prepared for possible problems in the future. It is of great importance that the entrepreneurs are leader spirited. In this way, entrepreneurs can make some predictions for the business life and enable the business to continue without being too much affected by various economic problems. In other words, the leader spirit entrepreneur will first pave the way for the enterprise by developing his own personal vision and will be able to move the business together with the employees. For this reason, entrepreneurs need to develop the management understanding that will eliminate the uncertainties in business life, to research and learn more and to put their applications on realistic foundations. Today, global entrepreneurship, both by increasing communication and cooperation between sectors of the world economy as well as to the development of Turkey's economy, development and the formation of new values are effective.

However, it is also worth mentioning that there are some obstacles in front of the entrepreneurial activities to be carried out on a global basis. One of the problems that entrepreneurs face in the global entrepreneurship process is the lack of entrepreneurship infrastructure and problems in accessing financial resources. Today, the problem of access to financial resources both in Turkey and the world in many countries, it is stated that it is extremely important problem for entrepreneurs. (Sönmez ve Toksoy, 2014, s. 45). Especially in developing countries, global entrepreneurs are experiencing difficulties in finding long-term financial resources. In order to overcome these problems, global entrepreneurs in our country generally benefit from the banking system, from the financial resources of private capital firms, and from public resources both in terms of support and capital support. (Er, Şahin ve Mutlu, 2015, s. 34). Apart from this, global entrepreneurs face some problems in planning the production process. In order to plan the production process and increase the productivity of the enterprise, entrepreneurs must have accurate information about the production process and products. (Çalış, 2013, s. 173). Furthermore, being careful and attentive in the selection of production factors is important for the success of global initiatives. In order to achieve the targeted achievements in global entrepreneurship, there is a need for efforts and regulations to eliminate obstacles to entrepreneurship activities and to produce new ideas that will contribute to the economic development process.

In this study, which assessed the global development of entrepreneurship in Turkey, the Global Entrepreneurship Monitor (GEM) report, global entrepreneurship and development index (GEDI) and studies on global entrepreneurship in Turkey were examined. Global Entrepreneurship and Development Index (GEDI) is also benefiting from the data structure is analyzed in Turkey's global entrepreneurship, entrepreneurial subdirectory (59.0) indicates that subdirectories in the best possible level. As of 2018, the variables that are the weakest in Turkey in terms of global entrepreneurship are the variables of risk taking (0.25), competition (0.30) and networking (0.32). According to this information, entrepreneurs are afraid of failing due to various risks in business life, and thus avoiding taking risks. This in turn causes them to be left behind in terms of global entrepreneurship for domestic entrepreneurs. In addition to this, the quality of the products produced by the domestic entrepreneurs is low and the dominance of the domestic entrepreneurs on the market is weak. This causes domestic entrepreneurs to fall behind their competitors in terms of global entrepreneurship. In addition, these values show that domestic entrepreneurs cannot use internet effectively in production and marketing process, they cannot catch up on

various opportunities related to production and have difficulty in connecting with the world, which is a major shortcoming in terms of global entrepreneurship. On the other hand, product innovation (1.00), high growth (0.85) and interference skills (0.82) are the variables that domestic entrepreneurs are strong in terms of global entrepreneurship. In line with these values, it is possible to say that domestic entrepreneurs are successful in technology transfer and new product development and product diversity. This gives local entrepreneurs an important competitive power in global markets and provides significant advantages for global entrepreneurship. In addition to this, the increase in employment due to the legal regulations made for the business life and the desire of the entrepreneurs to grow continuously provide the domestic entrepreneurs with important advantages in terms of global entrepreneurship. Finally, he concludes that the domestic entrepreneurs are skilled and successful in creating new enterprises and they generally make the right choices about the labor force they will employ. This allows domestic entrepreneurs to be successful in the global entrepreneurship process. After the results obtained in the examination of Turkey's entrepreneurial potential is high for our country and suggests that the work continued to increase in order to promote global entrepreneurship it is evident. In this context, it is of great importance that private sector representatives and government representatives cooperate to provide various incentives for the development of global entrepreneurship potential in order to make various arrangements in economic, social and political fields and to direct entrepreneurs to international markets.